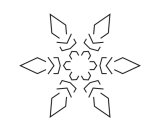

Ældstetrinnet
Rigdomme og møder mellem mennesker

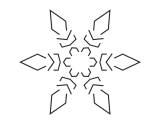

HVALROSJAGT OG NARHVALSFANGST

Indhold

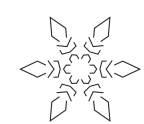
- Nordboernes rejser til Diskobugten
- Mødet mellem nordboerne og inuit

Opgaver

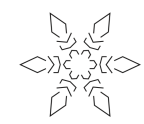
Du svarer på opgaverne ved at benytte

- Tekst
- Lyd
- Tegneværktøj

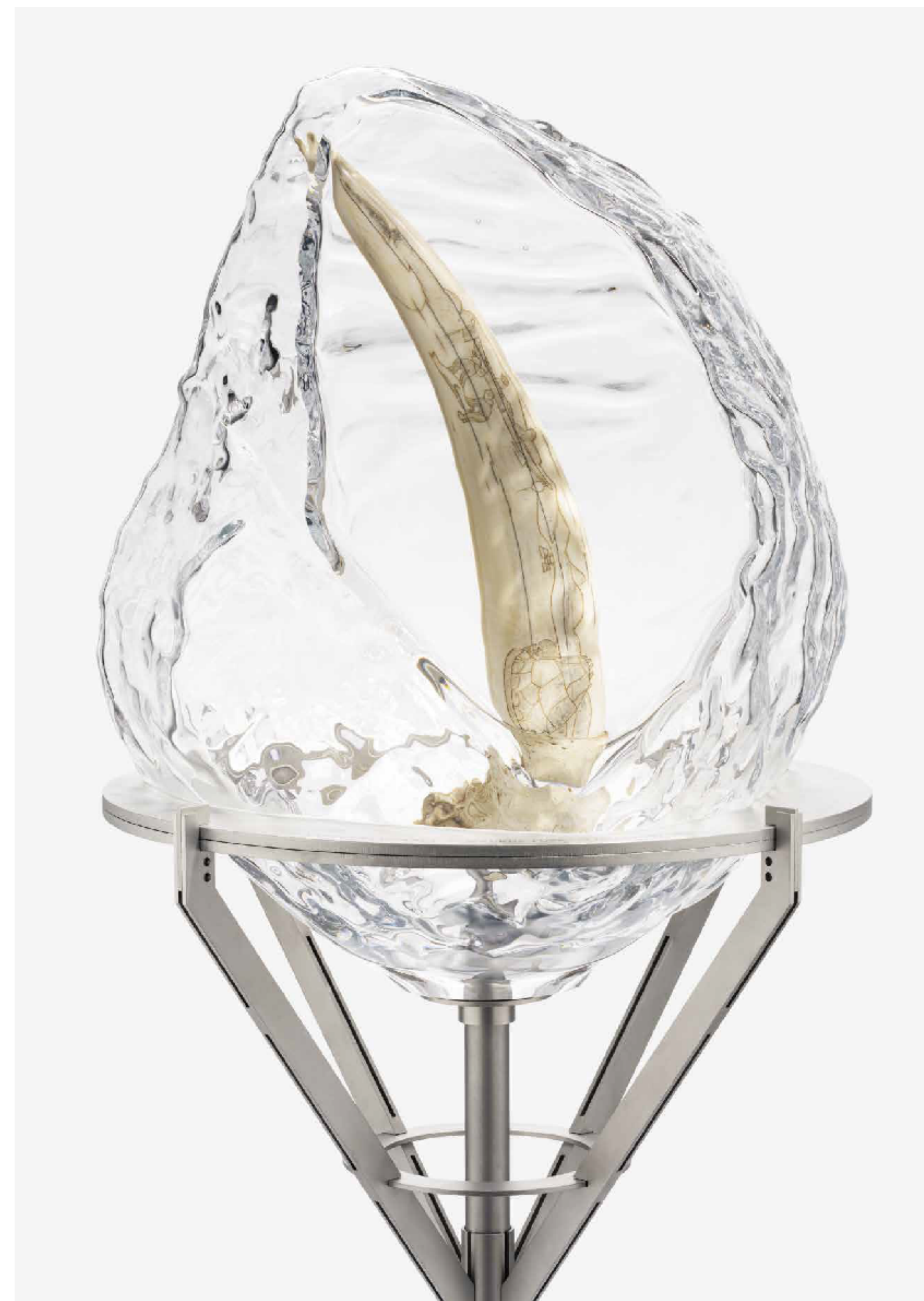
Bogen

Denne del har s. 8-13 som udgangspunkt - her kan du finde viden om emnet.

Mere viden

Læs mere om de forskellige indvandring i Grønland [her](#).

NORDBOERNES REJSER TIL DISKOBUGTEN

s. 10-11

Nordboerne kom til Grønland i år 982, og rejste til Diskobugten for at få fat på elfenben fra hvalros og narhval.

På billedet her ser du Gunhildkorset, der er lavet af hvalrostand.

OPGAVE 1

❄ Søg på internettet, og find ud af hvad historien om Gunhildkorset er.

Svar her

❄ Hvor mange af Erik den Rødes skibe klarede det gennem de iskolde og farefulde vande?

Svar her

❄ Hvad blev elfenben fra hvalros og narhval brugt til?

Svar her

MØDET MELLEM NORDBOERNE OG INUIT

s. 12-13

I ca. år 1200 møder nordboerne og inuit hinanden.

Et af de mest slående beviser for dette møde er disse fintskårne trædukker af nordboere.

OPGAVE 2

❁ Hvorfor rejste inuit ned langs vestkysten?

Svar her

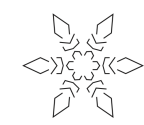
❁ Hvad kan du se i isskossen på side 9?

Svar her

❁ Hvad efterlod nordboerne sig, da de forlod Grønland?

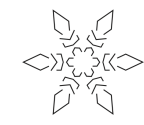
Svar her

TROMMEDANS

Indhold

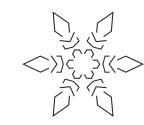
- Trommedans
- Fangstdyrene viser vejen
- Fiskeliner for fedtsten

Opgaver

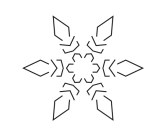
Du svarer på opgaverne ved at benytte

- Tekst
- Lyd
- Tegneværktøj

Bogen

Denne del har s. 14-21 som udgangspunkt - her kan du finde viden om emnet.

Mere viden

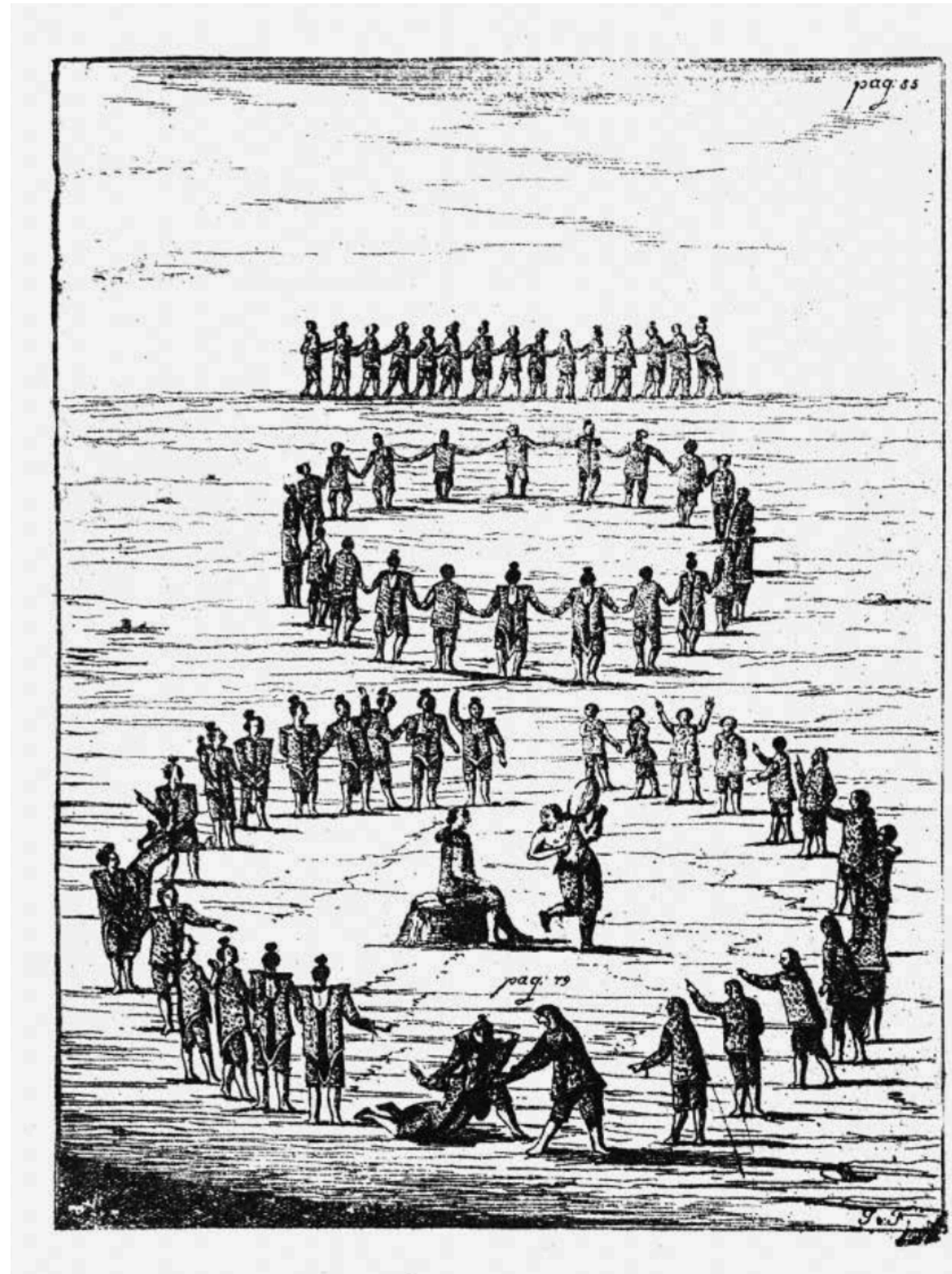
[Video](#) om trommedans og [information](#) om Grønlands dyr.

TROMMEDANS

s. 16-17

På billedet ses trommedans som var en vigtig del af inuitkulturen.

Trommedansen havde flere forskellige formål for bopladsen.

OPGAVE 1

❄️ Hvad blev trommedans brugt til?

Svar her

❄️ Hvad er en stridsdans?

Svar her

❄️ Er der andre kulturer, hvor trommen er et vigtigt element?

Svar her

FANGSTDYRENE VISER VEJEN

s. 18-19

Om sommeren rejste inuit over store afstande ind til sommerbopladserne i jagten på fangstdyr. Dette er et kort over Sermermiutfolkets rejseruter.

Vinteren blev brugt på vinterbopladserne.

OPGAVE 2

❄️ Hvad viser kortet? Det kan også findes på side 19 i bogen.

Svar her

❄️ Hvilke dyr fangede inuit om sommeren?

Svar her

❄️ Hvad skete der, når bopladser eller familier mødte hinanden?

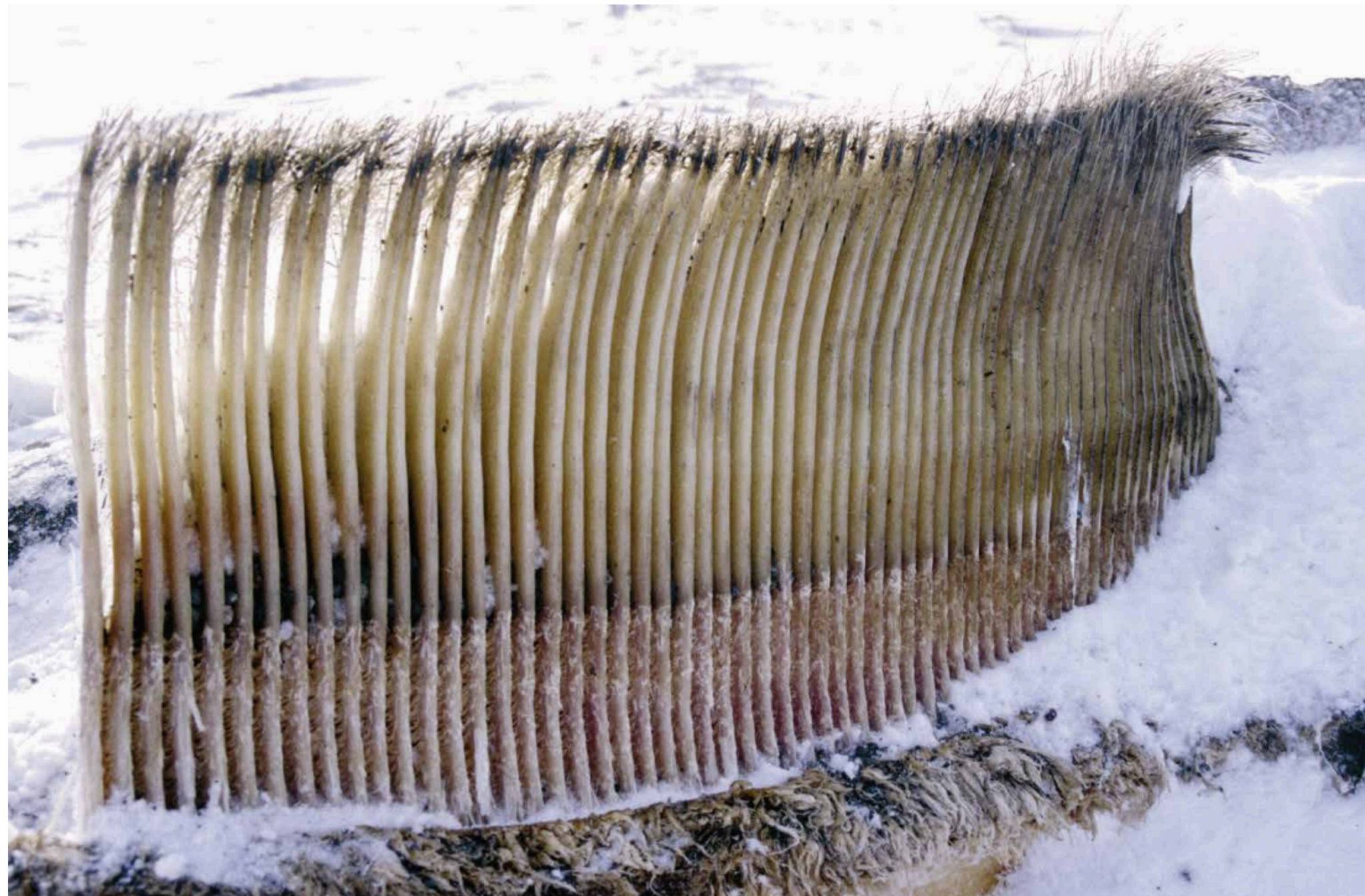
Svar her

FISKELINER FOR FEDTSTEN

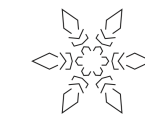
s. 20-21

Fiskeliner var livsvigtige. De sikrede at man kunne fange dybhavsfisk som hellefisk og rødfisk.

Fedtstenslamper var meget nyttige at have med på ture, der varede flere dage.

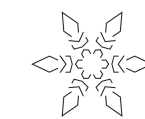

OPGAVE 3

I hvilken del af Grønland havde man hvalbarder, der blev lavet om til fiskeliner?

Svar her

I hvilken del af Grønland havde de fedtsten, der kunne bruges til lamper?

Svar her

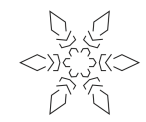

Hvor mange hvalbarder byttede man typisk for en fedtsten?

Svar her

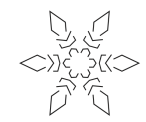

DE EUROPÆISKE HVALFANGERE

Indhold

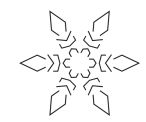
- Hvalfangsten - en økonomisk attraktion
- Udsmykning og mode
- Musik er et verdenssprog

Opgaver

Du svarer på opgaverne ved at benytte

- Tekst
- Lyd
- Tegneværktøj

Bogen

Denne del har s. 22-29 som udgangspunkt - her kan du finde viden om emnet.

HVALFANGSTEN - EN ØKONOMISK ATTRAKTION

s. 24-25

De europæiske hvalfangere kom til Grønland mellem år 1670 og 1750.

Der foregik således endnu et kulturmøde, men denne gang var det mellem inuit og de europæiske hvalfangere.

OPGAVE 1

❁ Hvad skulle de europæiske hvalfangere bruge hvalerne til?

Svar her

❁ Hvad skete der med hvalbestanden?

Svar her

❁ Hvad blev der handlet og byttet med mellem de europæiske hvalfangere og inuit?

Svar her

UDSMYKNING OG MODE

s. 26-27

Her ses et billede af den grønlandske nationaldragt.

Glasperlerne på kraven er inspireret af de perler europæerne havde med sig.

Denne kulturudveksling satte også sine spor i den europæiske mode.

OPGAVE 2

❁ Hvad brugte man hvalbarder til?

Svar her

❁ Hvad kan man se på billedet på side 26?

Svar her

❁ Hvordan har både inuit og de europæiske hvalfangere fået noget ud af deres fælles kulturmøde?

Svar her

MUSIK ER ET VERDENSSPROG

s. 28-29

I mødet mellem inuit og de europæiske hvalfangere var musik ofte centrum.

Deres musik smeltede sammen i dette møde, hvilket skabte gode relationer.

OPGAVE 3

❁ Hvilke instrumenter bragte europæerne med til Grønland?

Svar her

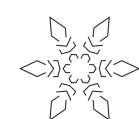
❁ Hvilken dans har den europæiske polka inspireret til?

Svar her

❁ Hvordan har fest og dans været til gavn for udvekslingen?

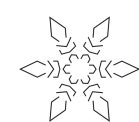
Svar her

DEN DANSK-NORSKE STAT OG FORMALISERET HANDEL

Indhold

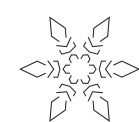
- Handelsstedet Jakobshavn
- Storfangerne
- Handelsstederne ændrer livsformen

Opgaver

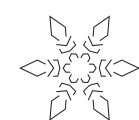
Du svarer på opgaverne ved at benytte

- Tekst
- Lyd
- Tegneværktøj

Bogen

Denne del har s. 30-39 som udgangspunkt - her kan du finde viden om emnet.

Mere viden

Her kan du finde mere viden om indførelsen af hjemmestyret.

HANDELSSTEDET JAKOBHAVN

s. 32-33

I 1720'erne begyndte den dansk-norske stat at oprette handelssteder i Grønland.

Nu kunne udvekslingen bedre foregå fra handelsstederne.

OPGAVE 1

❁ Hvem har lagt navn til Jakobshavn?

Svar her

❁ Hvornår fik Ilulissat sit rigtige navn tilbage?

Svar her

❁ Billedet her er fra Ilulissat, men hvornår er det fra?

Svar her

STORFANGERNE

s. 36-37

I begyndelsen af kolonitiden var det i Diskobugten, der var de bedste fangstmuligheder.

Det var derfor her, de flest fangere opholdt sig for at kunne sælge deres fangst.

Kolonimagten var meget afhængig af de dygtige fangere.

OPGAVE 2

✿ Hvad er en storfanger?

Svar her

✿ Hvorfor var kolonimagten afhængig af de dygtige fangere?

Svar her

✿ Hvad skete der i 1920'erne?

Svar her

HANDELSSTEDERNE ÆNDRER LIVSFORMEN

s. 38-39

På billede ses en af kolonibutikkerne.

Det er udstedsbestyrer Sofus, der står i sin butik. Disse butikker befandt sig i handelsstederne og forsynede fangerne med bl.a. europæiske varer.

OPGAVE 3

❄ Hvorfor måtte koloniens købmænd forsyne storfangerne med varer?

Svar her

❄ På hvilken måde ændrede inuits livsform sig?

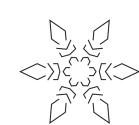
Svar her

❄ Hvad skete der i løbet af 1800-tallet?

Svar her

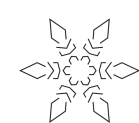

FORSKERE FRA HELE VERDEN

Indhold

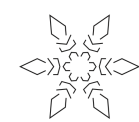
- Den tidlige forskning i isen
- Tidligere kulturer vækkes til live

Opgaver

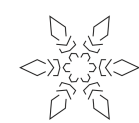
Du svarer på opgaverne ved at benytte

- Tekst
- Lyd
- Tegneværktøj

Bogen

Denne del har s. 40-51 som udgangspunkt - her kan du finde viden om emnet.

Mere viden

Her kan du finde mere viden om klimaforskning i Grønland.

DEN TIDLIGE FORSKNING I ISEN

s. 44-45

Her ses et billede fra en ekspeditionslejr. Der er mange, der forsker i isen, og den har meget at fortælle om fortiden.

Hvis man ikke kunne forske i isen, ville vi ikke vide så meget om klimaet, som vi gør nu.

OPGAVE 1

❄ Hvem var Hinrich Rink?

Svar her

❄ I 1830'erne blev der gjort en stor opfindelse - hvad var det og hvad blev den brugt til?

Svar her

❄ Hvad kan iskerneforskning hjælpe med?

Svar her

TIDLIGERE KULTURER VÆKKES TIL LIVE

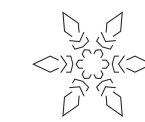
s. 48-49

Da arkæologer begyndte at undersøge den permafrosne jord, fandt de mange efterladenskaber fra de tidligere kulturer.

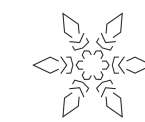
I 1980'erne har man fundet spor af DNA-materiale, der gjorde det muligt at genskabe næsten komplet information fra arvemassen.

OPGAVE 2

Hvad betyder det at jorden er permafrossen?

Svar her

Hvad er Sermermiut og Qajaa?

Svar her

Hvad fandt man ved Sermermiut og Qajaa?

Svar her